

[Kirkeministeren.]

nødvendigt for vor folkekirke også at tage stilling til for sit vedkommende. Der forestår kommissionen et stort og brydsomt arbejde, og hvad det vil resultere i, er det endnu for tidligt at gisne om.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale lovforslaget til det høje tings velvillige behandling.

Indenrigsministeren (Hans Hækkerup): Jeg skal tillade mig for det høje folketing at fremsætte *forslag til lov om ændring i lov om det civile beredskab.*

Forslaget tilsigter ikke at ændre de principper for den civile beredskabsplanlægning, som er indeholdt i den gældende lov.

Forslagets formål er at skabe en klarere lovhjemmel på et punkt, hvor fortolkningen af den tilsvarende bestemmelse i den gældende lov er tvivlsom.

Den direkte årsag til forslaget er et konkret problem, som er opstået under udbygningen af vort beredskab.

For at fremme mulighederne for i en ekstraordinær situation at have rimelige lagre af benzin og visse mineralolier har handelsministeriet med hjemmel i lovens § 5 ved en bekendtgørelse af 24. januar 1964 pålagt alle, der importerer eller producerer disse produkter, at have særlige beredskabslagre svarende til ca. 6 ugers normalforbrug liggende uden for de større byer.

Opførelsen af disse lagertanke er påbegyndt, men opfyldningen og udskiftningen af benzinen og olien vil blive en så omfattende transportopgave, at den i praksis ikke kan gennemføres på rimelig måde pr. tankbil. Der må bygges rørforbindelser fra lagrene til offentlig havn.

Erhvervelsen af arealer til tankene er hidtil foregået ved almindeligt køb og har ikke voldt vanskeligheder.

Der er derimod opstået vanskeligheder, da man stod over for at skaffe mulighed for at nedlægge rørledninger. Enkelte private lodsejere, der vil blive berørt af en sådan rørledning, har nægtet at gå med, uanset at der tilbydes en rimelig erstatning for ulemperne, herunder for indskrænkninger i udnyttelsen af arealet over rørledningen.

Det kan nu forudses, at ekspropriation i enkelte tilfælde vil blive nødvendig, og det er ikke helt klart, at den nugældende lovs § 4 giver hjemmel for ekspropriation til fordel for de private olieselskaber, der har pligt til af samfundsmæssige grunde at lægge disse ledninger og opføre de tilsluttede lagre. Jeg kan i denne forbindelse oplyse, at staten kontrollerer, at ledninger og lagre vil blive anvendt efter deres formål, og at lagrene, når de er afskrevet, vederlagsfrit skal overtages af staten, såfremt beredskabsordningen bringes til ophør.

Der er således ikke tvivl om, at formålet med en ekspropriation må betragtes som almenyttigt, og man kender i øvrigt andre steder i lovgivningen ekspropriation til fordel for private.

Over for mulige betænkeligheder i henseende til, hvad den foreslåede bestemmelse i øvrigt vil kunne bruges til, vil jeg gerne henlede opmærksomheden på udtalelsen i bemærkningerne til lovforslaget om, at man ikke har planer om at ekspropriere til andre formål, og desuden vil jeg pege på, at det i lovens § 2, stk. 3, er bestemt, at der over for det særlige folketingsudvalg skal redegøres for mere betydende foranstaltninger, som gennemføres i medfør af lovens bestemmelser.

Det må være ganske oplagt, at man om sager af denne art fra regeringens side på forhånd optager forhandling med folketingsudvalget.

Til slut skal jeg nævne, at i de tilfælde, hvor ekspropriation vil blive nødvendig til disse rørledninger, vil den omstændighed, at der er truffet frivillig aftale med nogle lodsejere, selvfølgelig ikke afskære en ekspropriationskommission fra at efterprøve, om den samlede linjeføring ud fra en samfundsmæssig betragtning er rimelig, eller om den foreslåede linjeføring bør revideres.

Jeg kan i øvrigt henvise til bemærkningerne til lovforslaget. Jeg skal dog i denne forbindelse tilføje, at den i bemærkningerne omtalte bekendtgørelse nr. 325 af 16. november 1964 nu er afløst af bekendtgørelse nr. 412 af 25. november 1965. Der er ikke forskel i det reelle indhold af de to bekendtgørelser.

Jeg skal hermed anbefale lovforslaget til det høje tings hurtige og velvillige behandling.

Den første sag på dagsordenen var:

Spørgsmål til ministrene.

Af *Poul Møller* til finansministeren:

„Vil ministeren medvirke til, at skattefrihed for repræsentative spisninger fastsættes til maksimalt 35 kr. pr. kuvert, og vil ministeren indskærpe, at tilsvarende maksimum gælder for spisninger, der afholdes af offentlige myndigheder?“

Poul Møller: Dette spørgsmål er jo — synes jeg da selv — stillet ret klart. Jeg har set lidt på ændringerne i forretningsordenen, som jo trådte i kraft den 1. januar, og er ikke helt klar over, hvordan jeg skal tiltale den mand, som er finansminister her i landet, for der står i § 26:

„Det er ikke tilladt at tiltale nogen direkte under forhandlingerne. Medlemmerne (bortset fra ministrene) benævnes: hr., fru eller frøken med tilføjelse af navn uden titel. Dog kan — i eller uden forbindelse hermed — også betegnelsen det ærede medlem anvendes.“

Der står „bortset fra ministrene“, og der er ikke givet anvisning på, hvordan man så skal benævne ministeren. Man må vel ikke sige „hr. Grünbaum“, og man må vel heller ikke sige „den højtærede finansminister“; men man må vel så sige „finansministeren“ — håber jeg. Altså — med formandens tilføjelse siger jeg derfor: finansministeren, som jeg har stillet dette spørgsmål til, fordi jeg synes, vi skal se at få orden i det problem, som drøftes så meget, og som skaber så megen misundelse.

For mig er det afgørende i og for sig ikke, om det beløb, jeg nævner, skal vælges, eller om man skal vælge et andet, måske mere realistisk beløb. For mig er det afgørende, at der skabes fælles regler for erhvervslivets repræsentationsudgifter og for, hvad offentlige styrelser i almindelighed kan tillade sig at anvende på repræsentation. Jeg er naturligvis klar over, at erhvervslivet kan blive stillet over for tilfælde, hvor man har eksportkunder og udenlandske gæster, og at dette også kan gælde for staten, f. eks. i forbindelse med Nordisk Råd eller ved lignende lejligheder, og at man så må dispensere fra sådanne regler eller have særlige bestemmelser. Denne ligestilling mellem

offentlig repræsentation og privat repræsentation er noget, jeg gerne vil have understreget, og derfor har jeg stillet dette spørgsmål til den højtærede finansminister.

Finansministeren (Henry Grünbaum): Den 15. december forrige år besvarede jeg et spørgsmål om begrænsning i adgangen til at fradrage udgifter til repræsentation og forretningsrejser ved skatteopgørelsen, og jeg gav ved den lejlighed udtryk for, at der kunne være grund til en stramning på dette område. Jeg oplyste også, at der ville blive arbejdet videre med spørgsmålet i finansministeriet, og at statens ligningsdirektorat og ligningsrådet ville blive inddraget i en undersøgelse af, hvilke begrænsninger der vil være mulighed for at opstille og praktisere.

Det må vel være naturligt, at man herunder overvejer, om der bør indføres visse maksimumstakster for fradragsretten, således som man nu har gjort det i Sverige. Jeg vil dog finde det rigtigst at afvente resultatet af undersøgelserne, inden der tages stilling til, om maksimumstakster skal indføres her i landet, og hvilke beløbsstørrelser der i givet fald kan blive tale om.

Må jeg i øvrigt på den givne foranledning sige, at der ikke i mit svar lå noget som helst i retning af at ville fastslå, hvor meget eller hvor lidt der bør gives ud ved en forretningsfrokost eller -middag. Det må naturligvis være en privatsag, i hvilket omfang man vil beværte sine gæster. Hvad der derimod ikke er en privatsag — og det synes jeg er det principielle her — må være spørgsmålet om, hvor meget af disse udgifter man derefter kan lægge over på andre borgere i kraft af adgangen til fradrag på skattebilletten. Her hører det private op. Det må givetvis være et offentligt anliggende at finde den rimelige grænse for, hvad der i relation til skattebilletten må betragtes som privat gæstfrihed, og hvad der er udtryk for en erhvervsmæssigt begrundet og nødvendig omkostning, der kan trækkes fra.

Hvad det offentliges repræsentation angår, vil jeg gerne understrege, at der naturligvis bør udvises tilbageholdenhed med anvendelse af statslige midler til repræsentative formål, og jeg vil gå ud fra, at det ærede medlem er enig med mig heri. Jeg

[Finansministeren.]

tror endda, vi kan blive enige om, at det som hovedregel er yderst beskedent, hvad staten ofrer på repræsentation, og sådan bør det også være. Selvfølgelig kan der, som det ærede medlem også var inde på — jeg går ud fra, at jeg har lov til at sige det ærede medlem også efter den ændrede forretningsorden — være lejligheder, hvor det offentlige har en særlig forpligtelse, som det ikke ville være rigtigt at vise fra sig. Ligesom vi alle i det private liv kender begrebet gæstevenskab, er der jo noget tilsvarende, som det offentlige ikke kommer uden om, f. eks. ved besøg af delegationer fra andre lande eller, som det ærede medlem nævnte, ved Nordisk Råds møder, som vi står over for. Her må det være helt naturligt, at vi viser den samme gæstfrihed, som er vist over for os i de andre nordiske lande.

Derfor kan man efter min mening ikke uden videre sætte lighedstegn mellem, hvad vi vil anerkende som en fradragsberettiget, rent erhvervsmæssig udgift, og de beløb, som det offentlige i visse tilfælde må anvende på repræsentation. Det er ifølge sagens natur vanskeligt at give faste retningslinjer for udgifter til sådanne formål, og arten af de repræsentative forpligtelser, der påhviler staten, er jo stærkt varierende.

Ligesom det må være skattemyndighedernes selvfølgelig pligt at sørge for den fornødne kontrol med, at private udgifter til repræsentation m. v. ikke trækkes fra på selvangivelsen i større omfang end rimeligt, således må det i sidste ende være de folkevalgte repræsentanter, folketinget, der gennem finansudvalget sikrer, at statens udgifter til repræsentation er rimelige. Mon ikke folketingets finansudvalg skulle være i stand til at udøve den fornødne kontrol? Det tror jeg. Ellers har vi jo statsrevisorerne.

Jeg vil gerne gentage og understrege, at det som hovedregel er yderst beskedent, hvad staten bruger til repræsentation. Den praksis, der efterhånden har udviklet sig med private repræsentationsudgifter, der kan fradrages ved skatteopgørelsen, kendes jo ikke for statens vedkommende. Jeg tror, der er god grund til at optage reglerne om adgang til skattemæssige fradrag for repræsentation til undersøgelse, sådan som det

nu er sket, og jeg giver gerne tilsagn om i samme forbindelse at se på, om det for den offentlige repræsentations vedkommende skulle være hensigtsmæssigt i visse tilfælde at fastsætte særlige maksimumsbeløb.

Poul Møller: Den sidste del af finansministerens svar rettede jo lidt op på det helhedsindtryk, man fik, at finansministeren i og for sig ikke mente, der burde gælde lige regler for appetitten, når det er det offentlige, der er vært, og når det er den private erhvervsdrivende, der er vært. Det mener jeg er meget vigtigt; og de tilfælde, hvor det offentlige får udenlandske gæster, svarer jo stort set til de tilfælde, hvor erhvervslivet har eksportkunder, som de også er nødt til at traktere på en pæn måde.

Finansministeren sagde, at finansudvalget altid er i stand til at kontrollere statens spisninger, men det er ikke rigtigt. De fleste spisninger, der afholdes af det offentlige, fjæler sig under posten kontorholdsudgifter på finanslovforslaget. Der er ikke i finanslovforslaget nogen post, der hedder spisninger, som vi kan tage stilling til; der er derimod noget, der hedder kontorholdsudgifter, og folketingets finansudvalg er ikke i stand til at gennemgå regnskabet for samtlige kontorholdsudgifter i alle styrelser. Derfor har den højtærede — nej, ikke højtærede — finansminister ikke ret i, at man er i stand til herfra at kontrollere, hvor meget der spises for i de offentlige styrelser.

Finansministeren (Henry Grünbaum): Det er vel rigtigt, at finansudvalget ikke kan kontrollere det i detaljer, og jeg har heller ikke afvist, at der for spisninger af den karakter kan fastsættes og måske bør fastsættes visse maksimumsbeløb, hvis man gør det for de private vedkommende; men jeg synes ikke, sammenligningen mellem de private udgifter og statens udgifter er helt rimelig. Jeg kan da vel se, at man også ved private spisninger af den karakter ud fra et almindeligt gæstevenskabssynspunkt kan finde det naturligt at ofre en hel del inden for erhvervslivet. Men for så vidt der er tale om fradrag på selvangivelsen — hvilket betyder, at andre skatteborgere skal være med til at betale — må det være rigtigt at anlægge et meget strengt synspunkt, som jeg også gjorde det i min besvarelse

[Finansministeren.]

den 15. december, nemlig at de udgifter, der kan anerkendes som fradragsberettigede i relation til skatten, alene bør være sådanne, som er nødvendige til erhvervelse af indkomsten, altså et strengt omkostningssynspunkt. Dette synspunkt kan man ikke anlægge på de offentlige udgifter. Her står det offentlige jo i mange tilfælde over for at skulle modtage gæster og yde dem den spisning, eller hvad man nu mener der er nødvendigt for, at det offentlige kan optræde på en værdig måde, og derfor er det ikke sikkert, at man helt kan anvende de samme regler for de offentlige spisninger som for de private. Men jeg vil gerne understrege, at det må være en selvfølge, at de offentlige udgifter på dette område holdes nede på det laveste niveau, og jeg vil gentage — jeg tror, vi kan sige med sandhed — at det er meget lidt, det offentlige bruger til repræsentation. Det er uendelig lidt i forhold til det, der bruges inden for det private erhvervsliv, og det er kun godt. Nu får vi denne undersøgelse, og så kan vi jo vende tilbage til spørgsmålet, om det også for det offentliges vedkommende eventuelt skulle være rigtigt at fastsætte visse satser.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af *Asger Jensen* til boligministeren:

„Vil ministeren frigive privatfinansieret plejehjemsbyggeri eller i det mindste tillade, at plejehjem bliver sidestillet med kontorer og butikker m. v., således at der i et boligkompleks kan bygges indtil en tredjedel plejehjem uden igangsætnings-tilladelse?“

Asger Jensen: Det spørgsmål, jeg har stillet den højtærede boligminister om hel eller delvis frigivelse af plejehjemsbyggeri, taler jo i og for sig for sig selv. Vi ved alle, hvor sørgeligt vi er bagefter med plejehjems- og alderdomshjembyggeriet, og da sådanne plejehjem jo i høj grad aflaster lejligheder og i sig selv er boliger, er det egentlig uforståeligt, at det dér, hvor boligbyggeriet i øvrigt er frit, ikke også er ganske frit at bygge plejehjem. Det er vel oven i købet gået sådan her i den senere tid, at man har strammet praksis, så det er blevet vanskeligere at bygge plejehjem i visse til-

fælde. Jeg tænker her på det tilfælde, at man alligevel bygger et større boligkompleks, f. eks. et større kollektivhus, hvortil det er helt naturligt at der er knyttet et plejehjem. Hidtil har det været muligt at bygge sådanne plejehjem ved siden af eller sammen med det andet, men det har været forsøgt forhindret i den senere tid, hvilket har virket ganske særlig urimeligt og næsten umuliggjort et sådant byggeri.

Siden jeg har stillet spørgsmålet, har jeg set visse udtalelser fra regeringens side om, at man nu har i sinde at indføre lempelser på dette område, og det vil jeg håbe at boligministeren her kan bekræfte. Så sent som for en måneds tid siden, da vi drøftede de sociale forhold under finanslovdebatten, var jeg inde på lignende tanker. Da var den højtærede socialminister ikke i stand til at give mig noget tilsagn på dette område, men jeg håber, at det på den her givne anledning vil være muligt for boligministeren.

Boligministeren (Kaj Andresen): Jeg er meget tilfreds med, at hr. Asger Jensens spørgsmål giver mig mulighed for her i folketinget at give den oplysning, at det er regeringens hensigt i nær fremtid i forbindelse med ophævelsen af de sidste reguleringer af boligbyggeriet at frigive hele plejehjemsbyggeriet og samtidig frigive byggeri af børneinstitutioner som vuggestuer, børnehaver og fritidshjem.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af *Bækgaard* til ministeren for offentlige arbejder:

„Vil ministeren lade foretage revision af snekastningsloven?“

Skriftlig begrundelse:

Siden 13. april 1938 er der ikke ud over en udskydelse af en enkelt tilskudsparagraf foretaget en revision af snekastningsloven. I den forløbne tid er landbrugets arbejdskraft formindsket betydeligt, og selv om kommunernes folk de aller fleste steder udfører snerydningsarbejdet nu om dage, er en snerig vinter dog en belastning for de mange hundrede landmænd, der ifølge loven er beskikket til snefogder.

[Bækgaard.]

Med den udvikling, der er sket inden for trafik og vejforhold, kan det ikke fortsat være rigtigt, at landbruget skal være hæftet med særlige snekastningspligter. Med den mangel på arbejdskraft, der er i landbruget, er det helt umuligt for snefogderne at udføre sådanne pligter, for hvis tilside-sættelse der endog kan idømmes bøde.

Formanden: Spørgeren har ordet for at supplere sin skriftlige begrundelse af spørgsmålet.

Bækgaard: Ifølge lov nr. 158 af 13. april 1938 udnævner de kommunale råd snefogder, som i en 3-årig periode under bødeansvar vederlagsfrit skal sørge for, at et bestemt afsnit af kommunens vejnet holdes farbart under en sneperiode. Efterhånden har den tekniske udvikling medført, at kommunerne selv ordner det forhold ved hjælp af snepløve m. m. Men i en periode med meget sne, som f. eks. i november sidste år, da mange af landets sydøstlige egne var lukket for færdsel i flere dage, kan det blive nødvendigt, at snefogderne må i funktion, når jordemoder, læge eller dyrlæge skal frem. Efter et regulativ, som i mange henseender er bedst egnet til et museumsophold, kan snefogden udkommandere mandskab fra de i hans distrikt boende grundejere, men da der som bekendt kun er en lille arbejdsstyrke tilbage i landbruget, er det ofte en håbløs opgave at skaffe snekastere frem.

Mit spørgsmål er derfor, om ikke det var bedre, at loven pålagde kommunen hele snerydningsansvaret, så de, som nødvendigvis skal hurtigt frem, ved henvendelse til kommunen kan få den assistance, der efter forholdene skønnes nødvendig.

Ministeren for offentlige arbejder (Lindberg): Jeg er enig med hr. Bækgaard i, at forudsætningerne for snekastningsloven af 1938 må siges at være andre i dag end på det tidspunkt, da man gennemførte loven, og der er da også for lang tid siden givet besked fra ministeriet til et vejlovsudvalg om at underkaste denne lov en revision. Man har fra dette udvalg for ca. et år siden udsendt spørgeskemaer til sognekommuner og amtskommuner for at få en hel del op-

lysninger til brug for en revision af snekastningsloven. Dette materiale er nu under bearbejdelse i vejlovsudvalget, og udvalget vil altså på et eller andet tidspunkt fremkomme med et forslag til revision af loven. Jeg vil dog gerne sige, at der kan godt gå nogen tid, fordi det er udvalgets mening, at man, når man er nået så langt frem som til et udkast til lovforslag om ændringer, igen vil optage forhandlinger med amtskommunerne og sognekommunerne, inden et endeligt lovforslag udarbejdes.

Tillige er det vel rigtigt at oplyse, at spørgsmålet også har en vis relation til kommunernes politivedtægter, hvori der findes nærmere regler for snekastning og for renholdelse; derfor arbejder man i vejlovsudvalget vedrørende dette spørgsmål sammen med justitsministeriet.

Jeg erkender altså over for hr. Bækgaard, at der er forhold, der bør rettes, og det har man altså også tænkt på i ministerium og vejdirektorat.

Hermed sluttede spørgsmålet, og spørgetiden var dermed til ende.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring i lov om erstatning til besættelsestidens ofre. (Om beregning af erstatningen til tjenestemandspensionister).

(Lovforslaget (nr. 93) findes i tillæg A. sp. 1115, fremsættelsen i tidenden sp. 2408).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Niels Mørk: Formålet med det foreliggende lovforslag er at forhindre, at erstatningen bortfalder eller reduceres kraftigt, når den skadelidte går over på pension. Forslagets vedtagelse vil altså sikre, at den skadelidte i modsætning til, hvad der nu er gældende, i alle tilfælde vil kunne oppebære en begrænset invaliditetserstatning også efter pensioneringen.

Dette må være rimeligt og retfærdigt af flere grunde, bl. a. fordi invaliditeten, enten den nu er over eller under 25 pct., medfører både ulemper og udgifter og i mange tilfælde forringer advancementsmuligheder og dermed også forringer den endelige alderspension.